

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

xviiij. An immunitate priuetur cudens falsam monetam, vel bonam
tondens?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

sententia damnauit, sed eos solum, quos iustitia insequitur, antequam sententiam ferat: ergo.

Respondetur, nego antecedens, quia iura quoad hoc indefinite loquuntur: ius autem, quod generaliter loquitur, generaliter est intelligendum, *cap. in fraudem, §. ult. de testam. militar.* præsertim in favorabilibus. Item ubi ius non distinguit, nec nos distinguere debemus, *l. g. præf. ff. de offic. Præsid.* præsertim, si distinctio sit in præiudicium Ecclesiæ. Adde, quod si quod dicitur, verum esset, sequeretur, quod si reus lata sententia, & damnatus ad morem, cum ad supplicium ducitur, eximens se è manibus satellitum ad Ecclesiam confugeret, Ecclesiæ immunitate non gauderet, quod est contra praxim, & communem sententiam Doctorum, ut videre est apud Decianum *lib. 6. cap. 28. num. 29.* Guttierrez in *99. præf. lib. 4. q. 4. num. 10.* Tuschum *verb. Ecclesia, c. 15. n. 107.* Corream in *relect. de immunit. p. 2. n. 9.* Farinacium in *append. de immunit. cap. 15. n. 197.* & Castrum Palaum *tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 7. n. 12.* & nos dicebamus *suprà cit. dub. 10. sect. 7. & seqq.*

Obiicies secundò, bannitus, & exul mortuus ex Bartolo non potest sepeliri in Ecclesiis locorum, de quibus arcetur, adeò quod si in aliqua Ecclesia illorum sepeliatur, exhumandus sit: ergo viuis Ecclesiæ immunitate non gaudebit.

Respondetur, transeat antecedens, at nego consequentiam, quia non valet argui de priuatione sepulture ad priuationem immunitatis Ecclesiæ, quando quidem excommunicatus non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen gaudet immunitate Ecclesiæ, ut dicebatur *cit. dub. 10. sect. 3.* Item infidelis similiter non potest sepeliri in Ecclesia, & tamen ex multorum satis probabili opinione gaudet etiam immunitate Ecclesiæ: quæ de re vide *cit. dub. 10. sect. 4.*

Respondetur secundò, nego antecedens, quia licet Ecclesia sit in territorio Principis secularis, non tamen propriè est de eius territorio, quin (ut alij loquuntur) est extra territorium, & iurisdictionem Principis secularis. Atque ita docent Aymon. *consil. 908. n. 6. lib. 5.* Tuschus *verb. Ecclesia, concl. 5. n. 10.* Farinac. in *append. de immunit. cap. 22. num. 357.* Chassaneus in *consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. n. 117.* Sperellus *decis. 3. n. 11. & 16.* Antonius de Marinis *cap. 116. per totum, & alij.*

Obiicies tertio, bannitus, vel exul, hoc ipso, quod transgreditur fines vetitos, confugiendo ad Ecclesiam committit crimen læsæ Maiestatis: ergo immunitate Ecclesiæ non gaudet.

Respondetur, transeat antecedens: at non committit in personam Principis, quod requiritur, ut Ecclesiæ immunitate non gaudeat, sicuti dicebatur *suprà dub. 32. sect. 4. & seqq.*

Obiicies quarto, hoc ipso, quod permanet in Ecclesia (cum in loco sacro sibi interdicto stare confidenter audeat) in illo actu delinquit: ergo illius immunitate non gaudet.

Respondetur, transeat, quod actu in illa delinquit: at non delinquit in illa occidendo, vel mutilando, quod requiritur, ut immunitate non gaudeat, sicuti dicebatur *suprà dub. 19. per totam.*

Obiicies quinto, cum Mario Italia *de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 5. §. 8. num. 1. & seq.* & Cutellio *de immunit. Eccles. lib. 1. q. 17. num. 8.* quidam literas Clement. VIII. Missas ad Archiepiscopum Bononiæ, & Nuncium Neapolis, in quibus præcipit Regularium Superioribus, ne bannitos, fraudulentè decoctos, fures, &c. in suis Conuentibus receperint, & detineant, sed expellant: ergo, &c.

Respondetur, de his literis vide, quæ dicebantur *suprà dub. 11. sect. 6. in fin.*

Cæterum aduerte hic, quod exul, vel bannitus non

solum non possit ab Ecclesia extrahi, sed nec etiam (non obstante, quod ex forma statuti, vel ex alio capite posset impunè interfici) in Ecclesia occidi, adeò quod taliter occidens, licet non possit puniri ut homicida, puniri tamen debeat ut Ecclesiæ, & Ecclesiasticæ immunitatis violator, sicuti rectè ex Remigio de Gonny notauit Peregrin. *de immunit. c. p. 5. num. 11.* & videri potest Farinacius *q. 103. n. 323.* & in *append. de immunit. cap. 2. n. 39.*

An autem in tali casu occidens in Ecclesia exulem, vel bannitum, contrahat excommunicationem Gregorij XIV. contra extrahentes ab Ecclesia latam.

Respondetur affirmatiuè, ut *infra dub. 37.* dicebatur.

SECTIO XVIII.

An immunitate priuetur cudens falsam monetam, vel bonam tendens?

SUMMARIUM.

- 1 Cudens falsam monetam, vel bonam tendens, non priuatur immunitate, ob rationes supradictas.
- 2 Cudens falsam monetam, vel bonam tendens committit iniustitiam aduersus Rempublicam, & Regem: & sic committit furtum publicum, non tamen dicitur committere latrocinium publicum, quod requiritur ad perdendam immunitatem.
- 3 Cudens falsam monetam committit crimen læsæ Maiestatis in statum Principis, non autem in personam eiusdem.

Respondetur negatiuè ob easdem rationes dictas, quod scilicet non sit crimen hoc exceptum in iure communi, neque in Bulla Gregorij XI V. Atque ita contra Sarpum *de iure asylosum, cap. 5. fol. 52.* docent Guttierrez *præf. 99. civil. lib. 3. q. 4.* (ubi in crimine falsæ monetæ sic in Regali Cancellaria Pinciana decisum fuisse testatur.) Farinacius in *append. de immunit. cap. 6. num. 91.* Mar. Italia *lib. 1. cap. 5. §. 1. num. 15.* Diana *part. 1. tract. 1. resol. 31.* Villalob. in *summ. tom. 2. tract. 39. diff. 7. num. 19.* Trullench. in *Decalog. tom. 1. lib. 1. cap. 11. dub. 3. num. 28.* Peregrin. *de immunit. cap. 6. num. 11.* Nouarius in *summa Bullarum, tit. de immunit. num. 4.* Lezana *n. 16.* Bonacina *tom. 2. disp. 3. quest. 7. punct. 6. §. 1. n. 4.* & Barbof. *de iure Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 122.* ubi ait, quod cum Neapoli in Ecclesiam quidam monetarij confugissent, Prorex Paulo V. supplicauit, ut eius Nuncio mandaret, quod tales reos Regiæ Curia consignare vellet: & Pontifex sub die 19. Iulij 1519. mandauit, dari literas Nuncio, ut (constito sibi summarie, & ex processu laicorum, quod tales erant monetarij) eos consignari mandet.

Obiicies, talis committit iniustitiam aduersus Rempublicam, & Regem, & sic committit furtum publicum: ergo.

Respondetur, concedo vtramque partem antecedentis: at nego consequentiam, quia non committit latrocinium publicum (cum non inferat violentiam cum publicitate, seu in loco publico, sed furetur clam, & sine violentia.) At latroni publico tantum, ut *suprà* suo loco dicebatur, imponitur pœna priuationis immunitatis. Vide *dub. 13.*

Iustitias, committit crimen læsæ Maiestatis: ergo, &c.

Respondetur, distingo antecedens: committit crimen læsæ Maiestatis in statum Principis, concedo; in personam Principis, nego. At ex dictis in hoc casu tantum

tantum immunitas Ecclesiarum denegatur. Vide dub. 2. 3. sect. 4. & seqq.

SECTIO XIX.

An immunitate priuetur Regia tributa, vel fiscum fraudans, aut Reipublicæ pecunias in suos vsus conuertens? Vbi etiam de obstricto ad reddendum ratiocinia ratione tutelæ, vel officij Regij.

SVMMARIVM.

- 1 Fraudans Regia Tributa, aut Reipublica pecunias in suos vsus conuertens, non priuatur immunitate.
- 2 Authentica de mandatis Principum, vt diximus fuit correctæ per ius canonicum.
- 3 Ius civile, cum discordet à Canonico in materia immunitatis, standum est iuri canonico.
- 4 Obligatus ad reddendum ratiocinia ratione tutelæ, vel administrationis, si sit in fraude, multo minus priuatur immunitate.
- 5 Textus in can. vxor, 17. q. 4. non loquitur de homine libero, sed de seruo.
- 6 Officialis Regius, & debitor ex causa syndicatus multo minus priuatur immunitate.

Responderetur etiam negatiuè, ob easdem rationes dictas; atque ita contra Sarpum de iure asylorum, c. 5. f. l. 52. & Cutell. de immunit. Eccle. lib. 1. q. 32. n. 41. & seqq. docent Angel. verb. Immunitas, n. 15. Silu. eodem verb. 3. num. 8. Tabien. n. 8. Armilla n. 12. Suarez de relig. tom. 1. lib. 1. c. 11. n. 3. Fagundez præcept. 2. lib. 4. c. 4. n. 53. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 39. d. ff. 7. n. 17. (vbi citat Abbatem, Lopez, & Bobadillam) Ambrosin. de immunit. c. 13. n. 2. Farinac. c. 3. n. 61. Germon. de sacror. immunit. lib. 3. c. 16. n. 11. & Castrus Palas tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 8. n. 5. & videri poterunt quæ dicebantur dub. 11. sect. 5. & 6.

Obiicies, est in contrarium Authent. de mandatis Princip. §. publicanorum: ergo, &c.

Responderetur, concedo antecedens. At id nihil obstat, quia correctæ iam illa est per ius canonicum; cum autem in materia immunitatis discordat ius civile à canonico, standum est iuri canonico, etiam in foro ciuili, sicuti ex communi docent Gutier. in præf. 99. lib. 4. q. 4. n. 4. Tusch. verb. Ecclesia, concl. 10. n. 19. & verb. Immunitas, concl. 9. n. 13. Germon. de sacror. immunit. lib. 3. c. 16. n. 21. Peguera in præf. crimin. c. 26. n. 6. & Spec. relus decis. 52. n. 32. & nos dicebamus supra dub. 5.

Hinc sequitur primò, contra Cutell. loc. cit. quod à fortiori multò minus immunitate priuetur obligatus ad reddendum ratiocinia ratione tutelæ, vel administrationis. Nec obstat textus in cap. vxor, 17. q. 4. vbi quidam seruus obligatus ad ratiocinia reddenda, confugit ad Ecclesiam: & Gelasius Pontifex mandauit, quod præfrito impunitatis iuramento, ex illa extraheretur. Nam (vt rectè aduertit præter alios Decianus lib. 6. c. 28. n. 26.) non loquitur textus ille de homine libero, sed de seruo, qui (cum sit quid Domini) certum est, quod Domino, præfrito impunitatis iuramento, restitui debeat.

Sequitur secundò, contra eundem Cutellium, quod similiter à fortiori multò minus immunitate priuetur officialis Regius obligatus, & debitor ex causa syndicatus, sicuti notauit præter alios Farinac. in append. de immunit. c. 2. n. 66. Vide quæ dicebantur supra citata dub. 11. sect. 1. & seqq.

Th. Delbene de Immunit. Eccl. Pars II.

SECTIO XX.

An immunitate priuetur iudex, vel alius minister extrahens ab Ecclesia confugientem ad illam?

SVMMARIVM.

- 1 Crimen extrahendi reos ab Ecclesia non est de exceptis: & ideo extrahens gaudet immunitate, contra graues Doctores.
- 2 Iudex, & minister in tali casu indignus est, vt immunitate gaudeat, cum alterum immunitate priuauerit, secus est inspecta Ecclesie pietate.

Responderetur etiam negatiuè ob easdem rationes dictas, quod scilicet crimen extrahendi reum ab Ecclesia non sit vnum de exceptis. Atque ita docet Farinac. in append. de immunit. c. 6. n. 106. Quamvis contrarium sentiant graues Doctores, inter quos Decian. tract. crimin. lib. 6. c. p. 25. n. 7. & c. 26. n. 9. Mar. Ital. de immunit. lib. 1. c. 5. §. 15. Anast. Germon. de sacror. immunit. lib. 3. c. 16. n. 104. & seqq. Cutell. de immunit. Eccle. lib. 1. quæst. 11. & Petr. Gregor. synt. ag. iuris lib. 33. c. 21. n. 3. & c. 22. n. 2.

Obiicies, iudex, vel minister in tali casu indignus est, vt immunitate gaudeat, cum alterum immunitate priuaret, quapropter conqueri non potest, quod eadem mensura, qua alios mensus est, remetiatur: ergo, &c.

Responderetur, distingo antecedens: indignus est, vt immunitate gaudeat, si spectetur ad pietatem Ecclesie, nego antecedens: si spectetur ad personam, & delictum, concedo antecedens. At hinc tantum sequitur, quod potuerit statui, quod talis reus immunitate priuetur, non autem quod de facto sic statutum sit, cum contrarium in Gregoriana appareat. Quapropter pro reo stat regula generalis, quod immunitate gaudere debeat: ita vt si ius commune in cap. frater 10. causa 17. q. 4. vel alibi oppositum præceperit, id iam correxerit Gregoriana.

SECTIO XXI.

An immunitate priuetur occidens clericum vel Regularem, vel etiam Episcopum?

SVMMARIVM.

- 1 Occidens clericum, vel regularem, vel etiam Episcopum, non priuatur Ecclesie immunitate, cum non sit homicidium de exceptis.
- 2 Occidens supradictos contrahit excommunicationem, non autem amittit immunitatem, quia privilegium est concessum loco sacro, non personæ sacre.
- 3 Excommunicationi esse annexum effectum priuandi excommunicatos immunitate, non reperitur in iure.
- 4 Occidens clericum saltem consensum in sacris est parricida, sed improprie, & dato, quod esset proprie, diximus parricidam gaudere immunitate.
- 5 Occidens clericum committit sacrilegium, & tamen per ea quæ dicta sunt, non eximitur ab immunitate.
- 6 Occidens clericum committit crimen læsæ maiestatis, sed remotè.
- 7 Occidens clericum licet delinquat in Ecclesiam, non tamen delinquit materialiter, quod oporteret, vt priuatur immunitate.

H

8 Ecclesia